

Міністерство освіти і науки України
Донецький національний університет імені Василя Стуса

Кафедра підприємництва, корпоративної та просторової економіки

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи з дисципліни
«Методологія і організація наукових досліджень.
Кваліфікаційна робота»
для здобувачів ступеню вищої освіти «магістр»,
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» та
07 «Управління та адміністрування»,
спеціальностей 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність», освітніх програм «Економіка підприємства»,
«Інноваційне підприємництва»
денної та заочної форми навчання

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень. Кваліфікаційна робота» для здобувачів ступеню вищої освіти «магістр», галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» та 07 «Управління та адміністрування», спеціальностей 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітніх програм «Економіка підприємства», «Інноваційне підприємництва» денної та заочної форми навчання економічного факультету.
«31» серпня 2021 року – 20 с.

Розробник: **Козловський С.В.**, д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки

Рецензент: **Хаджинов І.В.**, д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин;
Клочковський О.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та поведінкової економіки;

Методичні вказівки затверджені на засіданні кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки.

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1.

Завідувач кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки
_____ О.С. Трегубов

СХВАЛЕНО:

Експерт з якості _____ Л.В. Юрчишена

Експерт з якості _____ О.Ю. Боєнко

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ.....	6
2. ТЕМАТИКА ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА	8
3. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ.....	10
4. ПИТАННЯ ДЛЯ СКЛАДАННЯ ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ.....	16
5. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	19

ВСТУП

Однією з провідних навчальних дисциплін для здобувачів ступеню вищої освіти «магістр», освітніх програм «Економіка підприємства», «Інноваційне підприємництва» по праву вважається дисципліна «Методологія і організація наукових досліджень. Кваліфікаційна робота». Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти методологічної та наукової культури, системи знань, вмінь та навичок в галузі організації, проведення та продукування оригінальних наукових досліджень, досягати наукових результатів, вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, дотримуватись етики досліджень та правил академічної доброчесності.

Завданням дисципліни є: надання здобувачам основ методології, методів та понять наукового дослідження; формування практичних навичок та вмінь застосування наукових методів, а також розробки програми методики проведення наукового дослідження; виховання моральних якостей у процесі здійснення наукового дослідження.

Начальна дисципліна формує міждисциплінарні взаємозв'язки з такими дисциплінами, як: інтелектуальна власність, управління проєктами, економічна безпека і конкурентоспроможність підприємства, аналіз даних та моделювання а також іншими освітніми компонентами визначеними в освітньо-професійній програмі.

Згідно з Положенням «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять і передбачає особистісну орієнтовану організацію самоосвіти. При цьому самостійна робота є обов'язковою складовою вивчення курсу «Методологія і організація наукових досліджень. Кваліфікаційна робота» для здобувачів у межах навчального навантаження.

Самостійна робота – це форма управління та самоуправління самостійною діяльністю здобувачів. Роль самостійної роботи в умовах сучасних педагогічних технологій значно зростає.

Самостійна робота – одна з головних умов глибокого і міцного оволодіння знаннями, формування їхніх переконань. Вона розвиває творчу активність здобувача, зв'язує його знання і вміння з практикою. При цьому необхідно враховувати різні сторони цієї проблематики: необхідність в самостійній діяльності, засвоєння техніки самостійної роботи і прищеплення культури розумової праці, формування наукового мислення, тобто вміння вирішувати складні проблеми, які виникають під час навчання за допомогою системи отриманих самостійно знань.

Види самостійної роботи різноманітні: опрацювання лекційного матеріалу: робота з книгою (підручником, навчальним посібником, довідником тощо), підготовка доповідей, звітів, рефератів, розв'язування задач, виконання розрахунково-графічних і лабораторних робіт, переклади, підготовка проведення різних експериментів, участь у роботі наукових гуртків і в

дослідженнях кафедри, курсові й дипломні проекти тощо. Для того, щоб здобувач самостійно працював, він повинен уміти: здійснювати інформаційний пошук; добирати відповідну літературу, фіксувати та обробляти результати; складати конспект, реферат за опрацьованою літературою; складати резюме лекцій; працювати з довідковим матеріалом; застосовувати швидке читання.

Самостійна робота створює умови для формування у здобувачів широкого кругозору, набуття організаторських здібностей з метою прийняття стратегічних рішень у практичній діяльності, забезпечує системність знань здобувачів та засобів навчання; володіння розумовими процесами; мобільність і критичність мислення; володіння засобами обробки інформації; здібність і здатність до творчої праці.

Методика самостійного вивчення дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень. Кваліфікаційна робота» базується на: опрацюванні лекційного матеріалу; підготовці до практичних занять; опрацюванні окремих розділів програми, які не виносяться на лекції, опрацюванні нормативних документів; контрольній перевірці кожним здобувачем якості особистих знань за питаннями, що відповідно до робочої програми віднесено на самостійне опрацювання й самоконтроль; виконанні індивідуальних завдань.

Опрацювання лекційного матеріалу. У системі різних форм навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти особливе місце належить лекції, де викладач надає здобувачу основну інформацію, навчає розмірковувати, аналізувати, допомагає опанувати ключові знання, а також спрямовує самостійну роботу здобувача. Зв'язок лекції й самостійної роботи здобувача розглядається в таких напрямках: лекція як головна початкова ланка, що визначає зміст і обсяг самостійної роботи здобувача; методичні прийоми читання лекцій, що активізують самостійну роботу здобувачів; самостійна робота, яка сприяє поглибленому засвоєнню теми на базі прослуханої лекції.

Під час підготовки до лекції здобувач повинен опрацювати матеріал попередньої лекції за допомогою підручників та інших джерел. На лекціях висвітлюють лише основні теоретичні положення й найбільш актуальні проблеми, тому більшість питань виносять на самостійне опрацювання.

Підготовку до практичних занять розпочинають із опрацювання лекційного матеріалу. Здобувач повинен самостійно ознайомитися з відповідним розділом робочої програми, підготувати відповіді на контрольні питання, що подані в програмі у визначеній послідовності згідно з логікою засвоєння навчального матеріалу.

У процесі підготовки до практичних занять самостійна робота здобувачів – обов'язкова частина навчальної роботи, без якої успішне й якісне засвоєння навчального матеріалу неможливе, що свідчить про необхідність керування самостійною роботою здобувачів з боку викладача завдяки проведенню цілеспрямованих організаційних і контрольних заходів.

1. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. НАУКА І НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Наука як спосіб пізнання світу. Функції науки. Класифікація наук. Проблема, гіпотеза. Поняття наукової теорії. Стандартна модель наукової теорії. Структура наукових теорій. Методологічні і евристичні принципи побудови теорій. Основні функції наукової теорії. Наукова парадигма. Знання і наука як спосіб пізнання світу. Уявлення про наукове пізнання. Наука і наукове дослідження (пошукові, фундаментальні та прикладні), (емпіричні, теоретичні, виробничі). Операції з поняттями. Поняття наукової школи, наукової революції.

ТЕМА 2. НАУКОВИЙ МЕТОД. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Науковий метод. Предмет методології науки. Етапи науково-дослідної роботи. Співвідношення мети і завдань дослідження. Основні елементи методології наукових досліджень. Постановка теми дослідження, проблема, мета й задачі дослідження. Актуальність теми. Функції гіпотези. Наукова новизна. Практична значимість роботи, аналіз зацікавлених організацій та осіб. Структурна модель предметної області. Загальна характеристика методів науки. Класифікація методів наукового дослідження. Технологія наукового дослідження. Методика дослідження. Результати дослідження.

ТЕМА 3. ЕМПІРИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОБРОБКИ ДАНИХ ЕМПІРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Основні поняття теорії вимірювань. Спостереження як метод пізнання. Експеримент як особлива форма наукового пізнання. Емпіричні методи дослідження. Загальні та спеціальні методи наукового дослідження. Характеристика і функції методів дослідження. Методи експертного оцінювання. Інструментарій обробки даних емпіричних досліджень.

ТЕМА 4. ТЕОРЕТИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Принципи – інструменти пізнання. Абстрагування та ідеалізація. Методи аналізу, класифікації і побудови теорій. Теоретичні методи досліджень. Наукові закони, регулярність та випадковість.

ТЕМА 5. СИСТЕМНИЙ МЕТОД ДОСЛІДЖЕНЬ. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СКЛАДНИХ СИСТЕМ

Системний метод. Системний підхід і системний аналіз. Самоорганізація систем и синергетика. Синергетичний аналіз складно організованих систем. Методологія дослідження складних систем. Становлення системного метода досліджень. Специфіка системного метода та класифікація систем. Сучасні методи математичного опису складних систем.

ТЕМА 6. МОДЕЛІ ТА МЕТОД МОДЕЛЮВАННЯ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Поняття моделі. Класифікація моделей. Якість моделей та її оцінка. Адекватність моделей. Істина і моделі. Динаміка моделей. Метод моделювання. Комп'ютерне моделювання.

ТЕМА 7. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Наукова діяльність, її різновиди. Суб'єкти наукової діяльності. Форми організації наукової діяльності. Договір на наукову діяльність. Технологія наукових досліджень. Складання заявок на держбюджетну тему наукового дослідження. Планування наукового дослідження. Експертиза наукових доробок.

ТЕМА 8. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Інформаційний простір науковця. Національна система науково-технічної інформації. Технологія роботи з інформаційними джерелами. Електронні ресурси. Теорія та практика динамічного читання й раціональної роботи з науковою літературою. Публікація результатів наукових досліджень. Наукометричні бази публікацій. Імпакт-фактор.

ТЕМА 9. ПРОЕКТНІ ФОРМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Форми фінансування науково-дослідницької діяльності. Методи проектного менеджменту при управлінні науковими дослідженнями. Складання заявок на гранти.

2. ТЕМАТИКА ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

1. Проаналізуйте наявні форми наукового знання у власному дослідженні.
2. Оберіть тему наукового дослідження відповідно до тематики магістерського дослідження за своєю майбутньою спеціальністю.
3. Складіть структурно – логічну схему магістерського дослідження.
4. Складіть алгоритм дослідження (виявлення проблеми, постановка цілей і завдань дослідження; визначення об'єктів та періодів дослідження; аналіз історичних аспектів формування та розвитку об'єкта дослідження; оцінка поточного стану об'єкта дослідження; оцінка ефективності діяльності об'єкта дослідження в сучасних умовах; оцінка ефективності розроблених рішень).
5. Надайте альтернативні визначення ключових понять магістерської роботи.
6. Підготуйте відповіді на такі запитання відносно власного дослідження:
 - Які основні джерела існують за темою вашого дослідження?
 - Хто з попередніх дослідників найбільш повно досліджував тему, що обрана вами для дослідження?
 - Які прогалини існують в дослідженні цієї теми?
7. Знайдіть у наукових виданнях приклади протиріч, неповноти, помилок щодо власного наукового дослідження.
8. Дайте концептуальне бачення ваших пропозицій для розділу 3 магістерської роботи.
9. Сформулюйте власну наукову проблему як протиріччя.
10. Відповідно до обраної теми дослідження сформулюйте концепцію, яка би включала мету та завдання дослідження, механізми реалізації концепції, ресурси, необхідні для реалізації концепції, можливі загрози при реалізації концепції, критерії оцінки та ефективності.
11. Проаналізуйте статті в пошуках розгорнутої наукової аргументації власного дослідження. Складіть власну дослідницьку аргументацію.
12. Сформулюйте потенційний ефект вашого наукового дослідження за такими видами: соціальний, науковий.
13. Визначте джерела попереднього економічного ефекту вашого наукового дослідження.
14. Сформулюйте актуальність і новизну вашого наукового дослідження. Сформулюйте перелік періодичних видань для публікації результатів вашого дослідження з тих, які індексуються в міжнародних наукометричних базах Index Copernicus, Scopus, Web of Science відповідно до тематики вашого дослідження та тематичних напрямів журналів.
15. Визначте перспективність використання результатів вашого дослідження та масштаб реалізації результатів.
16. Вивчення теоретичних підходів до формулювання вступу наукової роботи. Важливу роль у викладі будь-якої наукової роботи відіграє вступ, оскільки він розкриває суть і стан досліджуваної наукової проблеми (завдання) та її значущість, підстави й вихідні дані для розробки теми, обґрунтування

необхідності проведення дослідження. У вступі подають загальну характеристику роботи в рекомендованій нижче послідовності: актуальність теми; мета дослідження; завдання дослідження; об'єкт і предмет дослідження; методи дослідження; практичне значення результатів роботи. Опрацюйте поданий матеріал та складіть письмовий звіт у довільній формі.

17. Оформлення результатів наукової роботи. Ознайомтеся з змістом ДСТУ 8302:2015 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» і надайте письмовий звіт про: 1) план викладу наукової роботи; 2) вимоги до її текстової частини; 3) розташування та побудову тексту; 4) правила застосовування в тексті чисел, знаків, одиниць, формул; 5) вимоги до оформлення таблиць та ілюстрацій; 6) примітки та посилання; 7) оформлення додатків.
18. Напишіть наукову статтю (за завданням викладача), оформіть її згідно з вимогами.
19. Складіть рецензію (за завданням викладача) на наукову статтю, автореферат, дисертаційну роботу.
20. Підготуйте проблемні тези доповіді на конференцію за темою вашого дослідження.
21. Підготуйте усне повідомлення за темою вашого дослідження. Супроводжуйте його презентацією у MS PowerPoint.
22. Підготуйте матеріали для постеру за темою вашого дослідження.
23. Підготуйте літературний огляд за темою вашого дослідження. На його основі підготуйте «Аналіз останніх досліджень і публікацій» для статті.
24. Підготуйте та оформіть відповідно до вимог обраного вами журналу з переліку сформованих такі елементи статті за темою вашого дослідження: тема, автори, анотація, ключові слова, вступ, цілі статті.

3. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Варіант 1

1. Скласти узагальнювальні таблиці, структурні блок-схеми лекції на тему «Концептуальні основи наукового пізнання» (не менше 10).
2. Скласти тести з теми «Загальні характеристики наукової діяльності».
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувати вибірккову сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Засоби та методи наукового дослідження».

Варіант 2

1. Складання узагальнювальних таблиць, структурних блок-схем лекції на тему «Наукове дослідження та методика його виконання в економіці».
2. Скласти тести з теми «Пошук та формулювання наукової теми».
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувати вибірккову сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Проблеми дослідницької аргументації».

Варіант 3

1. Складання узагальнювальних таблиць, структурних блок-схем лекції на тему «Технологія дослідницької роботи».
2. Скласти тести з теми «Проблеми дослідницької аргументації».
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувати вибірккову сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Оформлення результатів науково-дослідної роботи».

Варіант 4

1. Складання узагальнювальних таблиць, структурних блок-схем лекції на тему «Інформаційне забезпечення наукового дослідження».
2. Скласти тести з теми «Пошук та формулювання наукової теми»
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувати вибірккову сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Магістерська робота: виконання та захист».

Варіант 5

1. Складання узагальнювальних таблиць, структурних блок-схем лекції на тему «Наукова діяльність в Україні».
2. Скласти тести з теми «Пошук та формулювання наукової теми».
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувати вибірккову сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Пошук та формулювання наукової теми».

Варіант 6

1. Складання узагальнювальних таблиць, структурних блок-схем лекції на тему «Рівні та методи наукового дослідження».
2. Скласти тести з теми «Магістерська робота: виконання та захист».
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувати вибірккову сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Загальні та спеціальні методи наукових досліджень».

Варіант 7

1. Складання узагальнювальних таблиць, структурних блок-схем лекції на тему «Ефективність науково-дослідних робіт».
2. Скласти тести з теми «Загальні та спеціальні методи наукових досліджень».
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувати вибірккову сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Проведення експериментальних досліджень та обробка одержаних результатів».

Варіант 8

1. Складання узагальнювальних таблиць, структурних блок-схем лекції на тему «Підготовка і презентація результатів наукового дослідження».
2. Скласти тести з теми «Методологічні основи та методи проведення наукових досліджень».
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувати вибірккову сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Концептуальні основи наукового пізнання».

Варіант 9

1. Складання узагальнювальних таблиць, структурних блок-схем лекції на тему «Організація наукових досліджень та науково-дослідних робіт».
2. Скласти тести з теми «Проведення експериментальних досліджень та обробка одержаних результатів».
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувані вибірково сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Організація наукових досліджень та науково-дослідних робіт».

Варіант 10

1. Складання узагальнювальних таблиць, структурних блок-схем лекції на тему «Загальні та спеціальні методи наукових досліджень».
2. Скласти тести з теми «Наукове дослідження та методика його виконання в економіці».
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувані вибірково сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Технологія дослідницької роботи».

Варіант 11

1. Складання узагальнювальних таблиць, структурних блок-схем лекції на тему «Проблеми дослідницької аргументації».
2. Скласти тести з теми «Інформаційне забезпечення наукового дослідження».
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувати вибірккову сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Ефективність науково-дослідних робіт».

Варіант 12

1. Складання узагальнювальних таблиць, структурних блок-схем лекції на тему «Засоби та методи наукового дослідження».
2. Скласти тести з теми «Наукове дослідження та методика його виконання в економіці»..
3. Скласти словник з дисципліни.
4. Анотування статей (8–10), книги або окремих глав, що тісно пов'язані з темою магістерської роботи.
5. Написання тез, статті за темою магістерського дослідження.
6. Завдання на дослідження генезису розвитку явища (процесу) з теми магістерської роботи.
7. Написати анотацію на запропонований матеріал.
8. Написати рецензію на запропонований матеріал.
9. Складання структурно-логічної схеми магістерського дослідження.
10. Сформувати вибірккову сукупність, оцінити її репрезентативність за темою магістерської роботи.
11. Скласти список літературних джерел за темою магістерського дослідження (55–60), оформлені відповідно до правил бібліографії.
12. Підготувати презентацію теми курсу «Засоби та методи наукового дослідження».

4. ПИТАННЯ ДЛЯ СКЛАДАННЯ ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Хто є суб'єктами науково-дослідної діяльності у закладі вищої освіти?
2. Які основні завдання здобувачів при здійсненні науково-дослідної роботи?
3. Надайте характеристику комплексно-цільовій програмі науково-дослідної діяльності закладу освіти.
4. Охарактеризуйте процес індивідуального планування науково-дослідної діяльності здобувача.
5. Які форми науково-дослідної роботи Ви знаєте?
6. Чим відрізняється педагогічний працівник від науково-педагогічного?
7. Хто такий науковий керівник і які його основні функціональні обов'язки?
8. Дайте визначення змісту науки залежно від ролей, які вона виконує в суспільстві.
9. Які функції науки? Яка з них, на Вашу думку, є головною?
10. Що є об'єктом науки? На які блоки вона поділяється залежно від об'єкта, що досліджується?
11. Дайте визначення науковій діяльності і перелічіть її форми.
12. В чому полягає наукознавство? Дайте характеристику його розділам.
13. Які напрямки наукової інтеграції України у світове співтовариство в умовах глобалізації науки?
14. Перелічіть форми міжнародного наукового співробітництва.
15. В чому полягає зміст наступних понять: науковий закон, науковий факт, категорія, принцип, постулат, правило, теорія?
16. Дайте характеристику організації наукової діяльності в Україні.
17. Які законодавчо-нормативні акти регулюють наукову діяльність в Україні?
18. Дайте визначення понять наукове дослідження, "науково-дослідний процес"
19. Що виступає об'єктом та предметом наукового дослідження; як співвідносяться між собою ці поняття?
20. Дайте визначення поняття "фактора" та його вплив на досліджуваний об'єкт.
21. Висвітліть класифікацію об'єктів наукового дослідження.
22. Дайте визначення понять "метод", "методика" та "методологія".
23. Розкрийте класифікацію методів наукового дослідження.
24. Охарактеризуйте загально філософські методи пізнання.
25. Розкрийте склад загальних методів досліджень.
26. Дайте характеристику частковим методам.
27. Наведіть приклади застосування методів дослідження, які з них використовує найчастіше при проведенні ваших власних досліджень.
28. Охарактеризуйте процес наукового дослідження
29. Висвітліть основні етапи науково дослідного процесу.
30. Дайте характеристику організаційного етапу.
31. Розкрийте сутність дослідного етапу наукового дослідження.
32. Охарактеризуйте етап узагальнення, апробації і реалізації результатів дослідження.

33. Висвітліть класифікацію конкретно-наукових (емпіричних) методів дослідження та їх методичні прийоми.
34. Розкрийте зміст розрахунково-аналітичних методичних прийомів і процедур та застосування їх у наукових дослідженнях.
35. Розкрийте інформаційне моделювання (інформаційний образ), його суть і застосування у наукових дослідженнях.
36. Дайте характеристику економіко-математичних методів і застосування їх у наукових дослідженнях.
37. Дайте визначення поняттю “процедура”.
38. На які за призначенням у застосуванні прийомів дослідження можна поділити процедури?
39. Назвіть методи, які входять до складу загальнонаукових?
40. Дайте характеристику варіантів установаження наслідкового зв'язку методами наукової індукції.
41. У чому полягає суть загальнонаукового методу аналогія?
42. Який метод ґрунтується на використанні моделей і на які види вони (моделі) поділяються?
43. Який метод дає змогу дослідити виникнення, формування і розвиток процесів і подій у хронологічному порядку?
44. Назвіть умову при якій гіпотеза перетворюється на наукову теорію.
45. Скільки стадій розвитку має гіпотеза? Охарактеризуйте їх.
46. Розкрийте зміст конкретно-наукових (емпіричних) методів та застосування їх у наукових дослідженнях.
47. Назвіть переваги методу формалізації.
48. Розкрийте зміст поняття „методика дослідження теми”.
49. Які основні складові включає в себе структура методики досліджень теми? Дайте їх коротку характеристику.
50. У якій частині методики досліджень теми визначаються об'єкти і методи дослідження?
51. Яким методам необхідно надавати перевагу при виборі методики досліджень?
52. У якій частині методики відображається попереднє узагальнення результатів з досліджуваного питання?
53. В чому різниця між організацією праці і організацією науково-дослідного процесу?
54. Охарактеризуйте основні принципи організації науково-дослідного процесу.
55. Назвіть елементи організації науково-дослідного процесу і розкрийте їх зміст.
56. Розкрийте зміст організації управління науково-дослідним процесом.
57. В чому суть організації обслуговування науково-дослідного процесу.
58. Чим вимірюється ефективність наукової праці вченого?
59. Які фактори впливають на ефективність наукової праці?
60. У чому полягають особливості творчої праці у дослідженні економіки?
61. Розкрийте зміст організації праці у наукових дослідженнях.

62. Які етапи розробки і впровадження планів наукової організації праці у дослідницькій діяльності?
63. В чому полягає раціональний трудовий режим дослідника?
64. Що представляє інформаційний пошук, яким він може бути?
65. Які інститути і організації України здійснюють централізований збір і обробку інформації основних елементів опублікованих документів?
66. Для чого використовуються, чим відрізняються банк даних, база даних, база знань?
67. Що включає в себе стадія попередньої підготовки інформації до опрацювання?
68. Яким вимогам має відповідати процедура інтерпретації даних?
69. Що дозволяє отримати вивчення наукової літератури?
70. На які етапи доцільно поділити процес роботи з науковою літературою?
71. Які властивості характерні науковим фактам?
72. Яких правил треба дотримуватись при цитуванні літератури?
73. Які Ви знаєте форми обміну науковою інформацією?

5. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Конституція України, прийнята на V сесії ВРУ 28.06.96 р.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 04.08.2015 р. № 1556-18І
3. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 13.12.91 р. № 1977-ХІІ
4. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV
5. Вазинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. 260 с.
6. Prathapan K. Research Methodology for Scientific Research. Dreamtech Press, 2019. 272 р.
7. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень. Київ. Ліра, 2018. 352 с.
8. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. Методологія наукових досліджень Ніжин. НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
9. Гуроров О. І. Методологія та організація наукових досліджень. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.
10. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. Київ. Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
11. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. Київ. Алерта, 2019. 492 с.
12. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

Додаткова література:

1. Мокін Б.І, Мокін О.Б. Методологія та організація наукових досліджень. Вінниця. ВНТУ, 2014. 180 с.
2. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень. Віче. НУВГП, 2016. 151 с.
3. Методологія та організація наукових досліджень. За ред. В. М. Михайлова. Харків. ХДУХТ, 2016. 220 с.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Предмет методології науки [Електронний ресурс]. URL: https://stud.com.ua/29019/filosofiya/predmet_metodologiyi_nauki.
2. Elsevier URL: <http://www.elsevier.com>
3. Science Direct URL: <https://www.sciencedirect.com/>
4. ORCID URL: <http://www.orcid.org>
5. Scopus for authors URL: <https://www.scopus.com>
6. Наука в університетах URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah>
7. Академічна мобільність URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichna-mobilnist>
8. Гранти URL: <http://zrda.org/grants/>

Методичне видання

Козловський Сергій Володимирович

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до самостійної роботи з дисципліни
«Методологія і організація наукових досліджень.
Кваліфікаційна робота»
для здобувачів ступеню вищої освіти «магістр»,
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» та
07 «Управління та адміністрування»,
спеціальностей 051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність», освітніх програм «Економіка підприємства»,
«Інноваційне підприємництва»
денної та заочної форми навчання**

Оригінал-макет підготовлений автором

Підписано до друку _____ р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум.-друк. арк. 1,8. Обл.-вид. арк. 1,5.
Наклад 100 прим. Зам. № ____.

Донецький національний університету ім. В.Стуса
21021, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21